

Boom Juridische uitgevers
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
F (070) 330 70 30
E info@bju.nl
I www.bju.nl

EstateTip

Review

Afl. 2012-21

30 mei 2012

Huwelijksvermogensrechtelijke dwaling in Assen en Maastricht

‘Er staat niet wat er staat’ (art. V lid 8)

Wetteksten zijn lang niet altijd even duidelijk. Daar weet de estate planner alles van. Een mooi voorbeeld van het beginsel ‘Er staat niet wat er staat’ is de tekst van de overgangsrechtelijke spelregel artikel V lid 8 behorende bij het per 1 januari 2012 ingevoerde nieuwe huwelijksvermogensrecht:

‘De artikelen 119 en 166, derde zin, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, zoals deze luiden vóór de inwerkingtreding van deze wet, blijven van toepassing op vóór dat tijdstip gemaakte of gewijzigde huwelijkse voorwaarden.’

We schreven er al over in Estate Tip Review 2009-11 onder de titel: ‘*Naar een “nieuw” huwelijksvermogensrecht. Achter de wolken schijnt de (overgangsrechtelijke) zon*’. Iedere estate planner weet nog wat er in het oude artikel 1:119 BW stond. Inderdaad: de huwelijksvermogensrechtelijke rechterlijke goedkeuring. Wie bovenstaande overgangsrechtelijke tekst op de nuchtere maag oftewel letterlijk tot zich neemt, zou op het (verkeerde) idee kunnen komen dat de rechterlijke goedkeuring nog steeds geldt voor de oude gevallen. Mooi niet: Er staat niet wat er staat. Wat staat er dan wel? We bladeren even door de parlementaire geschiedenis (*Kamerstukken I 2008/09, 28 867, C, p. 23*):

‘De leden van de fracties van CDA, VVD, PvdA, SGP en CU vragen naar de betekenis van artikel V lid 8 van het wetsvoorstel, dat luidt: «De artikelen 119 en 166, derde zin, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, zoals deze luiden vóór de inwerkingtreding van deze wet, blijven van toepassing op vóór dat tijdstip gemaakte of gewijzigde huwelijkse voorwaarden». Op de aan de orde gestelde vraag of deze bepaling voldoende duidelijk is, ga ik gaarne als volgt in. Ter toelichting is in de tweede nota van wijziging het volgende opgemerkt: «Het nieuwe achtste lid betreft het vervallen van rechterlijke goedkeuring van huwelijkse voorwaarden staande huwelijk. Dit geldt slechts voor na de inwerkingtreding van de wet gemaakte of gewijzigde huwelijkse voorwaarden, zodat voordien gemaakte huwelijkse voorwaarden die ten onrechte niet door de rechter zijn goedgekeurd, niet alsnog geldig kunnen worden» (*Kamerstukken II 2005/06, 28 867, nr. 9, p. 26*). De bepaling ziet derhalve op het geval dat onder het oude recht een notariële akte is verleden tot het staande huwelijk maken of wijzigen van huwelijkse voorwaarden, zonder dat de voorgeschreven rechterlijke goedkeuring was verkregen. In een dergelijk geval zijn de in de akte gemaakte/gewijzigde voorwaarden nietig. Zonder

overgangsbepaling zou de vraag kunnen rijzen of de nietige rechtshandeling na inwerkingtreding van de wet alsnog wordt bekrachtigd tot een geldige (vgl. artikel 81 van de Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek). Op grond van artikel V lid 8 dient deze vraag ontkennend te worden beantwoord. Het is geenszins de bedoeling dat onder het oude recht geldig gemaakte huwelijkse voorwaarden ook na invoering van het nieuwe recht slechts met rechterlijke goedkeuring kunnen worden gewijzigd. Indien dat wel de bedoeling was geweest, zouden in artikel V lid 8 de woorden «of gewijzigde» zijn weggelaten. Nu artikel V lid 8 echter spreekt van voor het tijdstip van inwerkingtreding «gemaakte of gewijzigde» huwelijkse voorwaarden, kan daaruit redelijkerwijs niet anders worden afgeleid dan dat de eis van rechterlijke goedkeuring van kracht blijft voor onder het oude recht verrichte rechtshandelingen tot het aangaan of wijzigen van huwelijkse voorwaarden. Is onder het huidige recht de vereiste rechterlijke goedkeuring niet verkregen, dan blijven in weerwil daarvan gemaakte voorwaarden ook na invoering van het wetsvoorstel zonder het beoogde rechtsgevolg. In aanvulling op het voorgaande merk ik naar aanleiding van de vraag van de leden van de fracties van SGP en CU op dat huwelijkse voorwaarden vanaf het tijdstip van inwerkingtreding van de wet gemaakt of gewijzigd kunnen worden zonder rechterlijke goedkeuring. Op dat tijdstip lopende procedures tot het verkrijgen van rechterlijke goedkeuring behoeven derhalve niet te worden voortgezet.'

En hoe zit het met het geregistreerd partnerschap?

'Ten slotte stel ik naar aanleiding van de vraag van de leden van de CDA-fractie vast dat de voorgestelde overgangsbepaling inderdaad ook van toepassing behoort te zijn op het geregistreerd partnerschap. Uit de omstandigheid dat hiermee in de redactie geen rekening is gehouden, dient derhalve niet te worden afgeleid dat voor het geregistreerd partnerschap een andere regel geldt.'

Duidelijk. Zo ook het Landelijk Overleg van Voorzitters Familie- en Jeugdrecht (LOVF), blijktens een schrijven (per mail) van het Landelijk Stafbureau Civielrecht (de Rechtspraak) de dato 14 mei 2012 aan onder meer de Nederlandse Orde van Advocaten:

'Rechterlijke goedkeuring is niet vereist voor het wijzigen van huwelijkse voorwaarden opgesteld voor 1 januari 2012 (uitleg overgangsrecht).'

Schrik echter niet. In Limburg en Drenthe hebben ze eigen huwelijksvermogensrechtelijke spelregels:

'Nb. De rechtbank Assen en rechtbank Maastricht nemen het standpunt in dat rechterlijke goedkeuring wel vereist is voor het wijzigen van huwelijkse voorwaarden opgesteld voor 1 januari 2012.'

Staat er wat er staat? We kunnen onze ogen niet geloven. We willen dan ook met deze EstateTip de Limburgse en Drentse estate planners een hart onder de (notariële) riem steken. En sterker nog: 'Trek je het vooral niet aan!' Want wie zich op het standpunt stelt dat artikel V lid 8 met de parlementaire toelichting duidelijk is, maakt immers ook niet de gang naar het Paleis van Justitie.

Heel bijzonder. Arrondissementen met eigen huwelijksvermogensrechtelijke spelregels.

Zelfs van de 'Vrijstaat' Limburg, en Maastricht in het bijzonder, is dat niet te begrijpen, en al helemaal niet van de justiabelen in het Hoge Noorden.

Gelukkig is er in Nederland maar één Hoge Raad, welk dialect men ook spreekt.

Tot volgende week!

www.scholsburgerhartschols.nl

www.bju.nl

© 2012 Boom Juridische uitgevers / ScholsBurgerhartSchols

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip Review* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.